

Tabelul nr.1

Tip de produs petrolier: benzină

Mărime țară	Sortiment de carburant: benzină	Cota de piață	Consum, mii tone			Proporția din totalul probelor			Număr minim de probe			Total probe iarnă/vară
			Nord*	Centru*	Sud*	Nord*	Centru	Sud	Nord	Centru	Sud	
Țară mică model C	A95	92,7	32,31	101,60	18,89	0,21	0,66	0,13	10	33	7	50/50
	A98	7,3	0,73	11,30	0,06	0,06	0,93	0,01	1	1	1	3/3

Tabelul nr.2

Tip de produs petrolier: motorină

Mărime țară	Sortiment de carburant: diesel	Consum, mii tone			Proporția din totalul probelor			Număr minim de probe			Total probe iarnă/vară
		Nord*	Centru*	Sud*	Nord	Centru	Sud	Nord	Centru	Sud	
Țară mică model C	motorină	85,97	279,05	70,66	0,20	0,64	0,16	10	32	8	50/50

*Unitățile teritoriale ale Republicii Moldova conform Hotărârii Guvernului nr.570/2017 cu privire la aprobarea Nomenclatorului unităților teritoriale de statistică al Republicii Moldova, după cum urmează:

- a) regiunea Sud (raioanele: Basarabasca, Cahul, Cantemir, Căușeni, Cimișlia, Leova, Ștefan Vodă, Taraclia, inclusiv UTA Găgăuzia);
b) regiunea Centru (raioanele: Anenii Noi, Călărași, Criuleni, Dubăsari, Hâncești, Ialoveni, Nisporeni, Orhei, Rezina, Strășeni, Șoldănești, Telenești, Ungheni, inclusiv mun. Chișinău);
c) regiunea Nord (mun. Bălți, raioanele: Briceni, Dondușeni, Drochia, Edineț, Fălești, Florești, Glodeni, Ocița, Râșcani, Sângerei, Soroca).

Acte ale Ministerului Infrastructurii și Dezvoltării Regionale al Republicii Moldova

400

R A P O R T

referitor la implementarea Programului privind repartizarea mijloacelor fondului rutier pentru drumurile publice naționale pe anul 2023

1. Generalități

În scopul asigurării finanțării activităților de administrare, întreținere și reparație a drumurilor publice naționale și locale de interes raional (municipal) din Republica Moldova, prin Legea nr.720/1996 a fost constituit Fondul rutier.

O modificare esențială a Legii Fondului rutier efectuată prin Legea nr.172/2018 cu un impact direct asupra surselor de acumulare și a volumului anual al fondului rutier a fost înlocuirea prevederii:

„(1) Sursele de constituire a fondului sunt:

a) nu mai puțin de 50% în anul 2010, 65% în anul 2011, 80% în anul 2012 și în anii următori din volumul total al accizelor la produsele petroliere supuse accizelor;”

cu textul:

„(1) Sursele de constituire a fondului sunt:

a) defalcări anuale din volumul accizelor la produsele petroliere supuse accizelor, cu excepția gazului lichefiat, în cuantumul stabilit în legea bugetului de stat pe anul respectiv;”.

Astfel a fost exclusă posibilitatea realizării în termen și în volum preconizat a obiectivelor ramurale cum ar fi:

Obiectiv general:

Asigurarea infrastructurii rutiere adecvate și a prestării unor servicii de transport rutier de calitate și în deplină siguranță.

Obiective specifice:

- reducerea continuă a costurilor totale de transport rutier;
- asigurarea reabilitării, modernizării, reparației și întreținerii corespunzătoare:
 - asigurarea reparației și întreținerii corespunzătoare a drumurilor;
 - continuarea implementării Planului de acțiuni pentru reforma sistemului de întreținere a drumurilor publice;
 - asigurarea pe parcursul întregului an a accesului la rețeaua de drumuri naționale pe drumurile locale/rurale din toate localitățile țării;
 - reducerea numărului de accidente rutiere;
 - asigurarea cadrului legal și instituțional pentru planificarea, exploatarea și întreținerea rețelei rutiere;
 - integrarea rețelei rutiere a Republicii Moldova în rețeaua europeană;
 - asigurarea transportării mărfurilor și pasagerilor în condiții de siguranță.

Realizarea acțiunilor statuate în documentele de politici sunt extrem de necesare în condițiile actuale de stare tehnică a rețelei drumurilor publice.

2. *Cadrul legal și instituțional de gestionare a rețelei drumurilor publice*

În conformitate cu prevederile art. 2 a Legii drumurilor nr. 509/1995 (cu modificările și completările ulterioare) drumurile naționale sunt proprietate publică a statului, iar drumurile locale de interes rațional (municipal) sunt proprietate publică a unităților administrativ-teritoriale de nivelul al doilea.

Începând cu 1 ianuarie 2017, după transmiterea drumurilor publice locale de interes rațional (municipal) în administrarea organelor publice locale de nivelul II, Î.S. "Administrația de Stat a Drumurilor" gestionează numai drumurile publice naționale în conformitate cu prevederile legii menționate și Hotărârii Guvernului nr. 1468/2016 privind aprobarea listelor drumurilor publice naționale și locale din Republica Moldova.

Patrimoniul întreprinderii aparține în totalitate statului.
Î.S. "Administrația de Stat a Drumurilor" acționează în limitele stabilite de legislația în vigoare.

Conform Statutului Î.S. "Administrația de Stat a Drumurilor" exercită următoarele funcții:

- de deținere a titlului de posesie și de beneficiar în construcție și reconstrucție, reparație și întreținere a drumurilor și obiectelor gospodăriei drumurilor, de distribuitor al tuturor mijloacelor alocate în aceste scopuri din Bugetul de stat, Fondul rutier și investiții străine;
- de asigurare a utilizării eficiente și eficace a resurselor financiare și materiale, alocate pentru dezvoltarea și întreținerea gospodăriei rutiere;
- de gestionare și asigurare a menținerii viabilității drumurilor publice naționale.

Suplimentar, în rezultatul negocierilor, efectuate în perioada anilor 2006 - 2007, între Guvernul Republicii Moldova și Banca Mondială, în cadrul Proiectului de susținere a Programului Guvernului Republicii Moldova în sectorul drumurilor, s-a convenit ca Î.S. "Administrația de Stat a Drumurilor", să îndeplinească funcțiile unității de implementare a proiectelor finanțate în baza creditelor și asistenței tehnice externe.

Activitatea de realizare a funcțiilor de beneficiar, precum și de gestionare a drumurilor publice naționale a fost finanțată conform „Calcului mijloacelor financiare necesare pentru gestionarea drumurilor publice naționale și a cheltuielilor pentru realizarea funcțiilor de beneficiar”, aprobat prin Ordinul Ministerului Infrastructurii și Dezvoltării Regionale nr. 3/2021 (MO, 2022, nr. 34-38, art. 85a).

3. *Rețeaua drumurilor publice*

Prin Hotărârea Guvernului nr.1468/2016 „Cu privire la aprobarea listelor drumurilor publice naționale și locale din Republica Moldova” au fost aprobate listele noi ale drumurilor publice.

În cadrul investigării rețelei drumurilor publice a fost precizată lungimea precum și clasificarea funcțională a acesteia. Astfel, la situația din 31.12.2023 lungimea totală a drumurilor publice din Republica Moldova constituie **10708** km, din care în administrarea:

- Ministerului Infrastructurii și Dezvoltării Regionale (gestionar Î.S. "Administrația de Stat a Drumurilor") - **5963** km de drumuri publice naționale;
 - organelor publice locale de nivelul II - **3675** km de drumuri publice locale de interes rațional (municipal);
 - organelor publice a unităților administrativ-teritoriale din stânga Nistrului - **1070** km.
- Î.S. "Administrația de Stat a Drumurilor" gestionează **5963** km, inclusiv: **631** km de drumuri expres (M), **2005** km de drumuri republicane (R) și **3327** km de drumuri regionale (G).

În anul 2023 lungimea drumurilor publice naționale s-a majorat cu **12** km, comparativ cu anul 2022, ca rezultat al dării în exploatare a sectorului de ocolire a sat. Bahmut (construcția nouă) pe drumul public național R1 Chișinău - Ungheeni - frontiera cu România, care a condus la formarea unui sector de drum prin satul Bahmut raionul Călărași, statutul căruia urmează a fi stabilit, cu o lungime de cca 4 km.

Totodată, în baza Hotărârii Guvernului nr. 1468/2016 cu modificările și completările ulterioare, la bilanțul Î.S. "Administrația de Stat a Drumurilor" a fost transmis, de la Consiliul Raional Omița, drumul R14.2 Unguri-Otaci cu lungimea de 8 km.

Structura rețelei drumurilor publice naționale cu repartizarea acesteia pe tipuri de îmbrăcămînți rutiere este prezentată în tabelul 1 și figura 1.

Tabelul 1 - Structura rețelei drumurilor publice naționale

Tipul îmbrăcămînței	Total		Inclusiv:	
	km	%	republicane	regionale
Total	5963	100	2005	3958
din beton de ciment	272	5	31	241
din beton asfaltic	4584	76	1935	2649
din pietriș	1063	18	39	1025
din pământ	44	1	-	44

Lungimea drumurilor publice regionale cu îmbrăcămînți din beton asfaltic s-a majorat cu **105** km comparativ cu anul 2022, ca rezultat al executării reparației îmbrăcămînților rutiere pe drumurile regionale (G) conform Anexei nr.3 la Programul privind repartizarea mijloacelor fondului rutier pentru drumurile publice naționale pe anul 2023 aprobată prin HG 73/2023 cu modificările și completările ulterioare.

Rețeaua drumurilor publice naționale gestionate de Î.S. ASD
la situația din 31 decembrie 2023

Diagrama repartizării drumurilor publice naționale

Diagrama repartizării drumurilor publice naționale pe tipuri de îmbrăcămînți

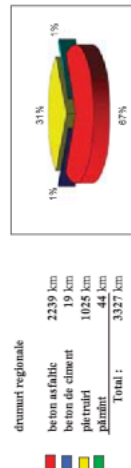
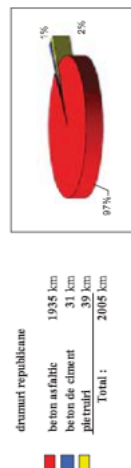
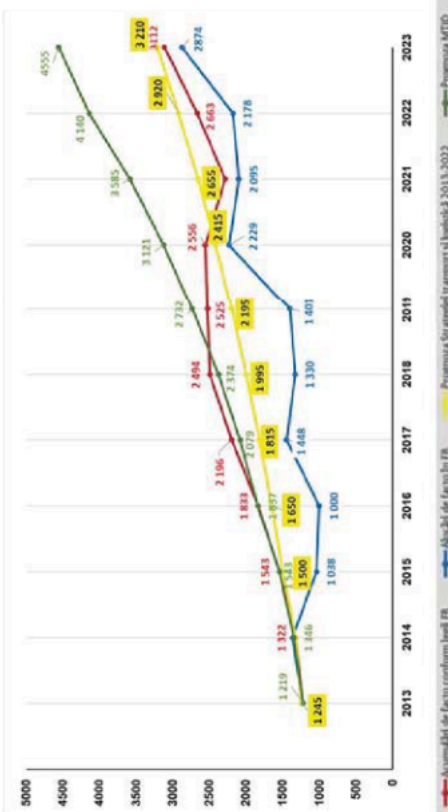

Figura 1 – Structura rețelei drumurilor publice naționale

1	2	3
Taxa pentru folosirea zonei de protecție a drumurilor din afara perimetrului localităților pentru efectuarea lucrărilor de construcție și montaj	114635	552,7
Taxa pentru folosirea zonei de protecție a drumurilor din afara perimetrului localităților pentru amplasarea publicității exterioare	114636	567,3
Taxa pentru folosirea zonei de protecție a drumurilor din afara perimetrului localităților pentru amplasarea obiectivelor de prestare a serviciilor rutiere	114637	3.195,1
Vinieta pentru autovehiculele clasificate la poziția tarifară 8703 și remorcile atașate la acestea	114638	187.541,7
Taxa pentru comercializarea gazelor naturale destinate utilizării în calitate de carburanți pentru unitățile de transport auto	114524	2.214,2
Taxa pentru eliberarea autorizațiilor pentru transporturi rutiere internaționale	114525	15.168,3
Amenzii aplicate de către agenți constatați din cadrul Autorității Administrative "Agenția Națională Transport Auto"	143114	8.974,0
Defalcări din accize la produse petroliere (73,89%)		2.664.809,9

Evoluția acumulărilor și alocațiilor este prezentată în figura 2.

Note:

1. În prognostic s-a luat varianta cu alocarea a 80% de la accize la benzina și motorină
2. Pentru asigurarea comparabilității valorilor „Accumulări de facto conform legii FR” a anilor precedenți, valoarea anului 2022 cuprinde și 50% din Taxa pentru folosirea drumurilor de către autovehiculele înmatriculate în Republica Moldova.
3. Valoarea anului 2023 „Accumulări de facto conform legii FR” nu cuprinde Taxa pentru folosirea drumurilor de către autovehiculele înmatriculate în Republica Moldova care, conform Legii bugetului de stat nr.359/2022, a constituit 675958,6 mii de lei.
4. Valoarea anului 2023 „Prognostic Strategiei transport și logistică 2013-2022” a fost extrapolată.

Figura 2 - Graficul comparativ al acumulărilor și alocațiilor din fondul rutier cu prognozele acumulărilor din Strategia transport și logistică pe anii 2013-2023, mil. MDL

Rețeaua de drumuri publice naționale include, în calitate de părți integrante, lucrările de artă care susțin și asigură continuitatea drumului în cazul apariției unor obstacole (văi adânci, cursuri de apă etc.).

Numărul total al lucrărilor de artă (poduri de șosea, pasaje, etc.) amplasate pe drumurile publice naționale constituie 835 buc. cu lungimea totală de 22197 m, inclusiv poduri cu lungimea de peste 10 m – 530 buc., cu lungimea totală de 20187 m.

Numărul total al podurilor constituie 5014 buc. cu lungimea totală de 68408 m.

4. Surselor de constituire a fondului rutier în anul 2023

În conformitate cu prevederile Legii fondului rutier nr. 720/1996 (cu modificările și completările ulterioare) sursele de constituire a fondului sunt:

a) defalcări anuale din volumul accizelor la produsele petroliere supuse accizelor, cu excepția gazului lichefiat, în cuantumul stabilit în legea bugetului de stat pe anul respectiv;

b) taxele rutiere percepute conform legislației fiscale, cu excepția taxei pentru folosirea drumurilor de către autovehiculele înmatriculate în Republica Moldova;

c) taxele pentru eliberarea autorizațiilor pentru transporturi auto internaționale de mărfuri și ocazionale de călători;

d) amenziile aplicate pentru nerespectarea regulilor transportului de călători, deteriorarea drumurilor, construcțiilor și utilajelor rutiere, a plantațiilor aferente drumurilor;

f) taxa pentru comercializarea gazelor naturale destinate utilizării în calitate de carburanți pentru unitățile de transport auto.

Prin Legea bugetului de stat pentru anul 2023 nr. 359/2022 (MO, 2022, nr. 435-437, art. 807) inițial au fost aprobate defalcări în fondul rutier în volum de 2 032 000,0 mii lei, inclusiv 1 485 348,4 mii lei pentru drumuri publice naționale și 546 651,6 mii lei pentru drumuri publice locale de interes rațional (municipal). Pentru defalcările din volumul total al accizelor la produsele petroliere, cu excepția gazului lichefiat, conform prevederilor art.2, alin.(1), lit. a) din Legea fondului rutier nr.720/1996, a fost stabilit plafonul de 50,67%.

Prin Legea 168/2023 privind modificarea unor acte normative (MO, 2023, nr. 223-226, art. 388) au fost majorate defalcările în fondul rutier până la 2 768 000,0 mii lei, prin majorarea alocațiilor pentru drumuri publice naționale până la 2 221 348,4 mii lei și, respectiv, cota accizelor până la 70,94 %. Ulterior prin Legea nr. 295/2023 privind modificarea Legii bugetului de stat pentru anul 2023 nr. 359/2022 defalcări în fondul rutier au fost majorate până la 2 873 664,0 mii lei, prin majorarea alocațiilor pentru drumuri publice naționale până la 2 327 012,4 mii lei și, respectiv, cota accizelor până la 73,89 %.

Volumul real al acumulărilor în fondul rutier a constituit 2 891 864,6 mii lei.

Transferurile în fondul rutier pe fiecare sursă de constituire sunt prezentate în tabelul 2.

Tabelul 2 – Defalcări în fondul rutier

Denumirea surselor	Cod Eco	Executat la 31.12.2023, mii lei
1	2	3
Total fondul rutier		2.891.864,6
<i>Taxe rutiere totale:</i>		<i>178.504,5</i>
Taxa pentru folosirea drumurilor Republicii Moldova de către autovehiculele nefinmatriculate în RM ale căror masa totală, sarcina masică pe osie sau a căror gabarite depășesc limitele admise	114632	5.277,9
Taxa pentru folosirea drumurilor Republicii Moldova de către autovehicule înmatriculate în RM ale căror masa totală, sarcina masică pe osie sau a căror gabarite depășesc limitele admise	114634	3.563,5

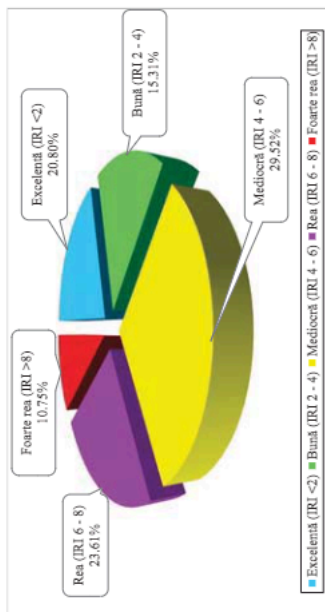

Figura 3 - Starea drumurilor (M) expres în anul 2023

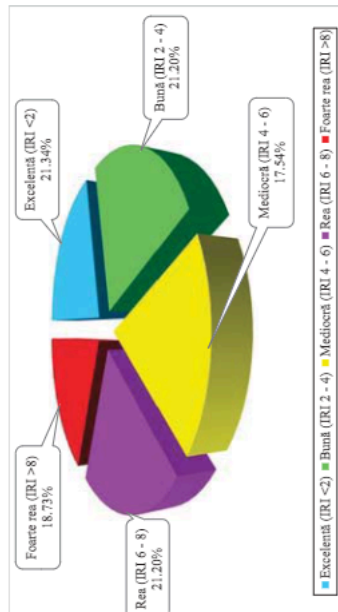

Figura 4 - Starea drumurilor (R) republicane în anul 2023

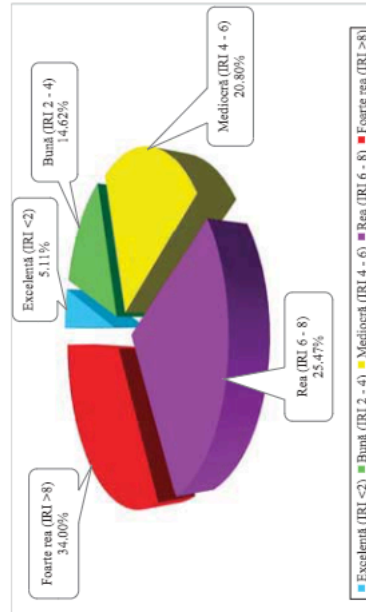

Figura 5 - Starea drumurilor (G) regionale în anul 2023

Analiza acumulărilor pe perioada anilor 2013-2023 denotă faptul că în anii 2015-2018 alocațiile din fondul rutier din cauza derogării de la prevederile Legii fondului rutier 720/1996 prin micșorarea defalcărilor din accize la produse petroliere (de la 80% până la: în anul 2015 – 44,29 %; în anul 2016 – 31,39 %; în anul 2017 – 44,14 %; în anul 2018 – 34,29 %) au fost diminuate cu 3 152 mil. lei. Ulterior prin Legea nr. 172/2018 a fost modificată Legea fondului rutier prin care s-a scos obligativitatea de alocare a 80 % din accize la produse petroliere. Prin urmare în anul 2019 defalcările din accize la produse petroliere legal au fost stabilite în volum de 34,84 %. În anul 2020 defalcările au constituit 66,76 %, în anul 2021 – 54,5 %, în anul 2022 – 67,85 %, iar în anul 2023 – 73,89%. În total în perioada anilor 2015 – 2023 volumul fondului rutier planificat la nivel strategic de 20 355, 0 mil. lei, a fost diminuat cu suma de 5 874,5 mil. lei, inclusiv: în anul 2015 – 504 mil. lei; în anul 2016 – 837 mil. lei; în anul 2017 – 749 mil. lei; în anul 2018 – 1062 mil. lei; 2019 – 1063 mil. lei; 2020 – 326,5 mil. lei; 2021 – 735,4 mil. lei; 2022 – 377,3 mil. lei; 2023 – 220,3 mil. lei.

Diminuarea alocațiilor a cauzat imposibilitatea atingerii obiectivelor țintă a Strategiei de transport și logistică pe anii 2013-2022 prin executarea în volumul necesar a lucrărilor de întreținere curentă și periodică pe toată rețeaua de drumuri publice, fiind micșorat esențial și volumul lucrărilor de reparație capitală a drumurilor naționale și locale.

5. Informația generală privind repartizarea mijloacelor financiare alocate din Fondul Rutier pentru reparația și întreținerea drumurilor publice naționale

În conformitate cu prevederile Legii fondului rutier nr. 720/1996 prin Hotărârea Guvernului nr. 73/2023 a fost aprobat Programul privind repartizarea mijloacelor fondului rutier pentru drumurile publice naționale pe anul 2023.

La elaborarea Programului în cauză au fost utilizate rezultatele investigațiilor, identificării și prioritizării sectoarelor de drumuri, în baza programelor HDM-4, PAVER și sistemul multicriterial. Acest sistem este bazat pe utilizarea datelor reale privind starea părții carosabile, intensitatea și structura traficului, informațiilor privind siguranța rutieră, costurilor de transport, numărul de persoane deservite de drum, inclusiv eficientizarea utilizării mijloacelor financiare disponibile.

O caracteristică funcțională a drumurilor este planitatea suprafeței de rulare exprimată prin indicele internațional IRI, m/km. Planitatea suprafeței de rulare influențează direct majorarea sau reducerea costurilor operaționale de transportare a mărfurilor și pasagerilor, precum și confortul circulației rutiere. Totodată, în condițiile actuale de degradare structurală avansată inclusiv a infrastructurii drumurilor (mai mult de 70% din lungimea drumurilor au o durată de exploatare depășită) acest indice nu reflectă în totalitate starea tehnică a drumurilor, însă este un criteriu important pentru prioritizarea lucrărilor rutiere și compararea anuală a stării de funcționalitate a drumurilor.

Rezultatele măsurărilor instrumentale ale indicelui internațional al planității IRI, pentru drumurile publice naționale, efectuate în anul 2023, sunt prezentate în figurile 3-5. O comparație reprezentativă a stării tehnice a rețelei drumurilor, poate fi efectuată conform datelor colectate începând cu anul 2017 după reconfigurarea rețelei drumurilor publice (Hotărârea Guvernului nr.1468/2016 cu privire la aprobarea listelor drumurilor publice naționale și locale din Republica Moldova.).

Tabelul 3 - Valorificarea mijloacelor financiare

Nr. d/o	Denumirea lucrărilor	Aprobat inițial prin HG nr.73 din 22.02.2023 (mil lei)	Modificat conform HG nr.502 din 19.07.2023 (mil lei)	Modificat conform HG nr.1057 din 21.12.2023 (mil lei)	Valorificat	
					mil lei	%
1	2	3	4	5	6	7
	TOTAL mijloace financiare planificate din fondul rutier	1 485 348,4	2 221 348,4	2 327 012,4	2 326 494,9	99
	TOTAL întreținerea drumurilor publice naționale (pct. 1-4 și 7)	828 848,4	1 541 919,4	1 576 273,1	1 576 272,9	100
1	Întreținerea de rută/curență pe timp de vară	338 848,4	462 241,3	506 854,2	499 044,0	89
2	Întreținerea de rută a drumurilor publice naționale pe timp de iarnă	55 000	90 000	136 905	152 148,6	111
3	Lucrări și servicii pentru întreținerea periodică	122 000	155 135	160 969,3	153 568,7	95
4	Lucrări privind reparații la drumuri și poduri	243 000	724 826,1	667 854,6	667 798,5	99
5	Reparații capitale ale drumurilor și podurilor (conform anexei nr. 1)	534 500	543 230	613 000	612 483,2	99
6	Elaborarea și adaptarea documentelor normative, a regulamentelor și a specificațiilor tehnice etc.	1 500	2 499	571,1	571,1	100
7	Gestionarea drumurilor publice (inclusiv cheltuieli de arbitraj și judecată)	70 000	109 717	103 690	103 713,1	100
8	Executarea lucrărilor de proiectare, evaluarea drumurilor și podurilor, procurarea terenurilor	70 500	80 500	99 960	99 989,6	100
9	Dezvoltarea bazei de producție a unităților care efectuează lucrări de întreținere a drumurilor S.A. „Drumuri”, procurarea tehnicii și a utilajului pentru acestea	0,0	0,0	0,0	0,0	-
10	Executarea lucrărilor de cercetare științifică, transfer tehnologic, aplicate la sectoare experimentale de drumuri și poduri	3 000	3 000	0,0	0,0	-
11	Cofinanțarea proiectelor de reabilitare a drumurilor (conform anexei nr.2)	35 000	38 000	35 000	35 000	100
12	Procurarea utilajului și a echipamentului	12 000	12 200	2 208,2	2 178,1	99

7. Informația generată privind valorificarea mijloacelor financiare ale fondului rutier pe capitele de cheltuieli și categorii funcționale

Valorificarea mijloacelor financiare ale fondului rutier pe capitele de cheltuieli și categorii funcționale de drumuri publice naționale este prezentată în tabelul 4.

Compararea stării drumurilor publice naționale în dinamică după indicele IRI este prezentată în figura 6.

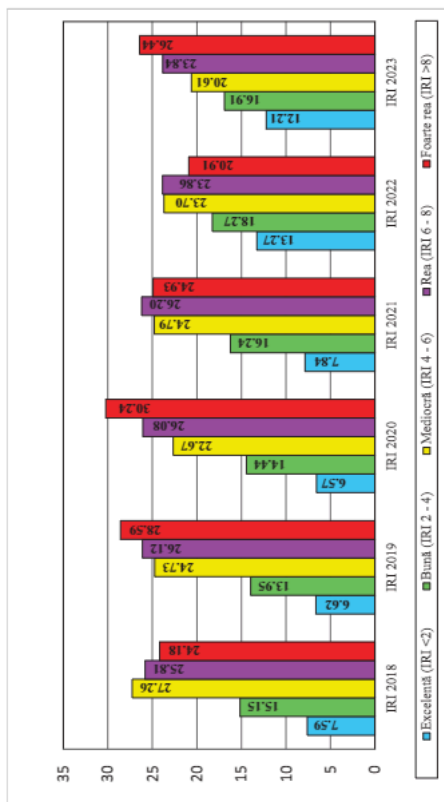

Figura 6 - Evoluția stării drumurilor publice naționale

Conform calculelor efectuate prin intermediul programul PAVER, doar pentru îmbunătățirea îmbrăcăminților rutiere din beton asfaltic:

- în cazul scenariului „bugetul nelimitat”, care prevede investiții majore în sumă de circa 22 miliarde lei în primul an și ulterior cheltuieli doar pentru întreținere, pentru perioada de 15 ani volumul total al cheltuielilor va atinge plafonul de circa 37 miliarde lei;
 - în cazul scenariului „îmbunătățire treptată a stării rețelei rutiere” pe parcursul perioadei de calcul alocațiile anuale vor constitui în mediu circa 2,3 miliarde lei, iar pentru toată perioadă de 15 ani volumul total al cheltuielilor va atinge plafonul de circa 35 miliarde lei.
- În anul 2023 la elaborarea Programului au fost stabilite capitele de cheltuieli conforme prevederilor CP D.02.2024-2019 Clasificarea și periodicitatea executării lucrărilor de întreținere și reparație a drumurilor publice.

La planificarea și realizarea lucrărilor de întreținere și reparații ale drumurilor s-a ținut cont de următoarele principii de bază:

- întreținerea curentă a drumurilor reabilitate, modernizate și noi construite să fie obligatoriu de tipul întreținerii preventive, pentru a se evita scăderea în timp a nivelurilor de serviciu deja realizate pe aceste drumuri;
- pe rețeaua de drumuri naționale, în limita surselor financiare asigurate, să se aplice pe cât posibil întreținerea preventivă și numai în cazuri de minimă posibilitate a asigurării cu fonduri financiare să se utilizeze o strategie de tip întreținere periodică și curență de tip curativ.

6. Informația generată privind valorificarea mijloacelor financiare alocate din Fondul Rutier pentru reparații și întreținerea drumurilor publice naționale

Datele generale privind valorificarea mijloacelor financiare destinate reparații și întreținerii drumurilor publice naționale în anul 2023, alocate din fondul rutier, sunt prezentate în tabelele 3 și 4.

	1	2	3	4	5	6
contracte multianuale bazate pe performanță etc.						
1.7. întreținerea de rutină a lucrărilor de arăt/podurilor și podețelor (menținerea stării tehnice corespunzătoare și a exigențelor esențiale, refacerea localizată a elementelor degradate ale podurilor și podețelor; calea podului: curățarea de vegetație, colmatarea fisurilor și crăpăturilor; reparații izolate ale carosabilului și elementelor de rezistență, lucrări de impermeabilizare; reparația și curățarea izolată a: gurilor de scurgere, parapetelor, aparatelor de reazem, suprastructuri, elementelor de rezistență, rampelor, albiei, apărărilor de maluri etc.)		8 630,0	8 893,4	1 192,3	3 051,4	4 649,7
2. Întreținerea de rutină a drumurilor publice naționale pe timp de iarnă		136 905,0	152 148,6	32 420,3	76 136,9	43 591,4
2.1. întreținerea de rutină pe timp de iarnă (pregătirea pentru sezonul de iarnă: amenajarea parazăpezilor, curățarea sistemelor de evacuare a apelor; asigurarea cu material antiderapant în depozite; dezapezirea manuală și mecanică, răspândirea materialului antiderapant; achiziționarea utilajelor și mecanismelor pentru întreținerea de iarnă)		136 905,0	152 148,6	32 420,3	76 139,9	43 591,4
3. Lucrări și servicii pentru întreținerea periodică		160 969,3	153 568,7	41 163,4	75 387,2	37 018,1
3.1. întreținerea periodică a îmbrăcăminiilor din beton asfaltic și beton de ciment (execuția tratamentelor bituminoase directe sau inverse, execuția straturilor bituminoase foarte subțiri, reciclarea in situ a îmbrăcăminții asfaltice, straturi bituminoase subțiri executate la rece de tip „slurry seal”)		14 611,5	14 611,5	1 287,6	13 323,9	0,0
3.2. întreținerea periodică pentru lucrări de siguranță rutieră (aprovizionarea și montarea semnelor și a indicatoarelor rutiere noi, consolelor, portalurilor, stălpilor de dirijare, parapetelor de siguranță metalice, parapetelor din beton tip „NEW JERSEY”, stălpilor de ghidare, bornelor kilometrice, elementelor reflectorizante, semafoarelor, amenajarea sensurilor giratorii, intersecțiilor, trecerilor pentru pietoni, demivelărilor artificiale, marcajelor rutiere etc.)		100 880,6	99 808,9	27 863,5	50 808,2	21 137,2
3.3. întreținerea periodică a lucrărilor de arăt/podurilor și podețelor (înlocuirea îmbrăcăminții rutiere de pe calea podurilor și trotuare, înlocuirea		23 240,0	19 979,9	11 930,4	5 783,1	2 266,4

Tabelul 4 - Valorificarea mijloacelor financiare ale fondului rutier pe articole de cheltuieli

Articolul de cheltuieli	Volumul de mijloace financiare planificate, conform HG nr. 1057/2023		Valorificat			
	1	2	Total	Expres (M)	Republicane (R)	Regionale (G)
	3	4	5	6	7	8
TOTAL mijloace financiare planificate din fondul rutier	2 327 012,4	2 326 494,9	357 083,9	830 196,6	1137034,3	
TOTAL întreținerea drumurilor publice naționale	1 576 273,1	1 576 272,9	171 094,1	612 934,5	792244,3	
1. Întreținerea de rutină/curență pe timp de vară - total, inclusiv:	506 854,2	499 044,0	62 733,0	188 730,1	247 580,9	
1.1. întreținerea de rutină a îmbrăcăminiilor asfaltice (înălțarea demivelărilor și fâgașelor, plombări, colmatarea fisurilor și crăpăturilor, badjonarea suprafețelor poroase, corectarea în profil transversal și longitudinal cu mixturi asfaltice)	230 100	225 048,6	24 695,3	91381,6	108971,7	
1.2. întreținerea de rutină a îmbrăcăminiilor din beton de ciment (plombări, colmatari, refacere de rosturi, eliminarea fenomenelor de pompaj, refacere de dale)	5 650	5 372,7	4 882,3	27,1	463,3	
1.3. întreținerea de rutină a drumurilor pietruite/din macadam (greblarea pietrei neîmpănate cu reîntoarcere în partea carosabilă, astuparea gropilor și fâgașelor cu material pietros, scarificarea cu reprofilare și compactare cu adaos sau fără a materialului pietros)	50 840	51 107,2	197,2	3 327,4	47 582,6	
1.4. întreținerea de rutină a drumurilor din pământ (profilarea suprafeței carosabile, eliminarea gropilor și fâgașelor cu adaos de nisip sau balast, stabilizarea suprafețelor carosabile cu lianți hidraulici sau bituminoși)	3 120,0	3 075,6	211,8	1260,1	1 603,7	
1.5. întreținerea de rutină comună a tuturor drumurilor (întreținerea zonei drumurilor, întreținerea trotuarelor, consolidarea localizată a acostamentelor, asigurarea scurgerii apelor din zona drumurilor, întreținerea mijloacelor pentru siguranța circulației rutiere și de informare, asigurarea esteticii drumurilor, întreținerea plantațiilor rutiere și a perdelelor de protecție)	202 613,5	199 645,8	30 865,0	89 258,3	79 522,5	
1.6. întreținerea de rutină, lucrări neprevăzute: în caz de inundatii, alunecări de teren, inclusiv pentru	5 900,7	5 900,7	689,1	424,2	4 787,4	

	1	2	3	4	5	6
4.2. reparația lucrărilor de ară/podurilor și podețelor (înlocuirea elementelor degradate la suprastructură și infrastructură, consolidarea elementelor infrastructurii, consolidarea provizorie în vederea efectuării unor transporturi agabaritice, execuția podurilor provizorii, demolări și desființări de poduri)	0,0	0,0	0,0	-	-	-
5. Reparații capitale ale drumurilor și podurilor (reconstrucția, reabilitarea, reparația capitală a drumurilor publice naționale și a construcțiilor ingineresti (conform anexei nr. 1)) – total, inclusiv:	613 000,0	612 483,2	141 662,3	170 840,5	299 980,4	
5.1. reparația capitală a drumurilor (reconstrucția, reabilitarea, reparația capitală a drumurilor publice naționale în baza documentației de proiect, pe lungimea integrată a drumului propriu-zis sau sectoare/loturi)	457 329,0	456 965	-	156984,6	299980,4	
5.2. reparația capitală a lucrărilor de ară/podurilor și podețelor (reconstrucția, reabilitarea, reparația capitală, în baza documentației de proiect, rezultată din asigurarea durabilității, fiabilității și siguranței lucrărilor de ară)	155 671,0	155 518,2	141662,3	13855,9	-	
6. Elaborarea și adaptarea documentelor normative, a regulamentelor și a specificațiilor tehnice etc.	571,1	571,1	571,1	571,1	-	-
7. Gestionarea drumurilor publice (inclusiv cheltuieli de arbitraj și judecată)	103 690,0	103 713,3	34 777,4	66 902	2 033,7	
8. Executarea lucrărilor de proiectare, evaluarea drumurilor și podurilor, procurarea terenurilor	99 960,0	99 989,6	43 755,4	46 423,6	9 809,6	
9. Dezvoltarea bazei de producție a unităților care efectuează lucrări de întreținere a drumurilor S.A. „Drumuri”, procurarea tehnicii și a utilajului pentru acestea	0,0	0,0	0,0	-	-	-
10. Executarea lucrărilor de cercetare științifică, transfer tehnologic, aplicate la sectoare experimentale de drumuri și poduri	0,0	0,0	0,0	-	-	-
11. Cofinanțarea proiectelor de reabilitare a drumurilor (conform anexei nr.1.2 la Program)	35 000,0	35 000	-	-	35 000	
12. Procurarea utilajului și echipamentului, inclusiv:	2 208,2	2 178,1	-	-	-	-
12.1. dotarea laboratorului de încercări a I.S. „Administrația de Stat a Drumurilor”	1 444,8	1444,8	1444,8	-	-	-
12.2. măsurarea traficului pe drumurile naționale	733,4	733,3	366,7	366,6	-	-

	1	2	3	4	5	6
rosurilor de dilatație-contrație, înlocuirea parapetelor pietonale și de siguranță, refacerea straturilor de protecție a elementelor de rezistență-cămișuri, refacerea casurilor, pereților, sferturilor de con, execuția torțetărilor, schimbarea aparatelor de reazem, vopsirea tablițelor și elementelor metalice, execuția lucrărilor de consolidare a elementelor din beton armat și beton precomprimat)						
3.4. întreținerea periodică: amenajarea pavilioanelor auto, a stațiilor de transport public și a locurilor de parcare (reparația parcărilor, a pavilioanelor auto și a stațiilor existente, execuția pavilioanelor și a stațiilor noi, asigurarea dotărilor: coșuri de gunoi, mese, bănci etc.)	7 092,8	5 077	-	2 202,9	2874,1	
3.5. întreținerea periodică: plantații rutiere noi (completările și defrișările de plantații în zona drumurilor)	5 900,0	4 847	81,9	2631,2	2133,9	
3.6. întreținerea periodică: protejerea corpului și a platformei drumurilor (amenajarea și execuția lăgărilor carosabile, consolidarea acostamentelor, construcția trotuarelor, amenajarea și construcția rigolelor și șanțurilor, execuția de drenuri/drenaje, canale, ziduri de sprijin, corecții de albie și torente de până la 200 m, execuția de drumuri pietruite cu straturi stabilizate cu lianți hidraulici sau bituminoși și acoperirea cu straturi bituminoase, execuția drumurilor de acces, podețelor la drumuri laterale etc.)	9 244,4	9244,4	-	637,9	8606,5	
4. Lucrări privind reparații la drumuri și poduri – total, inclusiv:	667 854,6	667 798,5	-	205 778,3	462 020,2	
4.1. reparația îmbrăcăminților rutiere (restabilirea straturilor de bază și de uzură, ranforsarea îmbrăcăminții rutiere pe drumurile pietruite/din macadam, execuția în rampă a benzilor rutiere suplimentare, eliminarea punctelor periculoase (puncte negre), ajustarea elementelor geometrice existente la categoria tehnică de drum)	224 826,1	224 826,1	-	204 681,9	20 144,2	
4.1.1. reparația îmbrăcăminților rutiere (restabilirea straturilor de bază și de uzură, ranforsarea îmbrăcăminții rutiere pe drumurile pietruite/din macadam, ajustarea elementelor geometrice existente la categoria tehnică a drumurilor regionale cu indicele „G” (conform anexei nr. 3)	443 028,5	442 972,4	-	1096,4	441 876	

	1	2	3	4	5	6
12.3 extinderea sistemului de prognoze și control al condițiilor de circulație prin multiplicarea utilajelor meteorologice		30,0	-	-	-	-

8. Implementarea Programului privind repartizarea mijloacelor fondului rutier pentru drumuri publice naționale pe anul 2023 pe capitol de cheltuieli

Implementarea Programului privind repartizarea mijloacelor fondului rutier pentru drumuri publice naționale în anul 2023 a fost efectuată prin activități specifice, care pot fi divizate în:

- realizarea funcțiilor de beneficiar la întreținerea, reparația și reparația capitală a drumurilor publice naționale;
- gestionarea drumurilor publice naționale.

Realizarea funcțiilor de beneficiar la întreținerea, reparația și reparația capitală a drumurilor publice naționale are menirea de a asigura un nivel optim de întreținere și reparație a rețelei de drumuri publice naționale, corespunzător volumului mijloacelor financiare alocate.

Î.S. „Administrația de Stat a Drumurilor”, fiindu-i atribuită funcția de beneficiar asigură o repartizare justificată a volumului de mijloace financiare disponibile pe obiective și tipuri de lucrări pentru a obține o eficiență maximă a investițiilor.

Pe parcursul anului 2023, Î.S. „Administrația de Stat a Drumurilor” a realizat funcțiile de beneficiar la întreținerea și reparația drumurilor publice naționale pentru următoarele cheltuieli atribuite, conform Programului:

Capitolul 1. Întreținerea de rutină/curență pe timp de vară

Capitolul 2. Întreținerea de rutină a drumurilor publice naționale pe timp de iarnă (pregătirea pentru sezonul de iarnă)

Capitolul 3. Lucrări și servicii pentru întreținerea periodică

Capitolul 4. Lucrări privind reparația la drumuri și poduri

Capitolul 5. Reparații capitale ale drumurilor și podurilor

Capitolul 8. Executarea lucrărilor de proiectare, evaluarea drumurilor și podurilor, procurarea terenurilor

Realizarea funcțiilor de beneficiar

Capitolul 1. Întreținerea de rutină/curență pe timp de vară

Executarea nemijlocită a lucrărilor de întreținere de rutină/curență a drumurilor publice naționale în anul de raportare s-a efectuat de către 12 întreprinderi specializate S.A. „Drumuri” în baza contractelor directe încheiate cu Î.S. „Administrația de Stat a Drumurilor”.

La capitolul 1 pentru anul 2023 au fost planificate mijloace financiare în sumă de **506 854,2** mii lei. În perioada ianuarie - decembrie 2023 au fost executate lucrări în valoare totală de **499 044,0** mii lei, ceea ce constituie **98,46%**.

Pentru conformarea cu politica actuală în ramură, au fost stabilite prioritare, acțiunile referitoare la îmbunătățirea condițiilor de circulație din punct de vedere a stării părții carosabile și siguranței la trafic.

Este de menționat că întru asigurarea esteticii rutiere a drumurilor au fost efectuate lucrări de curățare de gunoale, noroi a platformei, a taluzurilor, șanțurilor, locurilor de parcare, fânișilor și a spațiilor verzi; cosirea vegetației ierboase în zona drumului (acostamente, șanțuri, taluzuri, bandă mediană), a lăstărișului, curățarea plantației de ramuri uscate etc.

Totodată, au fost executate lucrări de întreținere curentă la 43 de poduri și 261 de podețe, valoarea lucrărilor constituie **8 893,4** mii lei.

Capitolul 2. Întreținerea de rutină a drumurilor publice naționale pe timp de iarnă (pregătirea pentru sezonul de iarnă)

Pentru întreținerea de iarnă a drumurilor publice naționale au fost planificate mijloace financiare în sumă de **136 905,0** mii lei. În perioada ianuarie - decembrie 2023 au fost executate lucrări în valoare totală de **152 148,6** mii lei, ceea ce constituie **111,13 %**.

În cadrul combaterii înzăpezirii și luncușului pe drumurile publice naționale în anul 2023 au fost utilizate **53,76** mii tone de material antiderapant și **11,19** tone sare tehnică.

Capitolul 3. Lucrări și servicii pentru întreținerea periodică

La acest capitol au fost executate lucrări în valoare totală de **153 568,7** mii lei, ceea ce constituie **95,40 %**, fiind executate următoarele lucrări rutiere:

- straturi bituminoase executate la rece de tip „slurry seal” - au fost executate lucrări în volum de **14 611,5** mii lei, pe o lungime **9,15** km;

- lucrări pentru siguranța rutieră în volum de **99 808,9** mii lei;

- amenajarea stațiilor pentru pasageri - au fost executate lucrări în volum de **5 077** mii lei, fiind finalizate **19** pavilioane din **33** planificate. Pe parcursul trimestrului I al anului 2024 urmează finalizare a **14** stații pentru pasageri;

- lucrări de construcție a trotuarelor în volum de **9 244,4** mii lei, pe o lungime de **7,64** km.

Întru realizarea prevederilor Strategiei naționale pentru siguranță rutieră aprobate prin Hotărârea Guvernului nr. 1214 din 27.12.2010, în scopul îmbunătățirii orientării și informării participanților la trafic despre condițiile de circulație, reducerii gravității accidentelor, evitării derapării mijloacelor de transport de pe carosabil, direcționării traficului rutier, asigurarea siguranței pietonilor pe drumurile publice naționale:

1) au fost instalate **8 365** indicatoare rutiere noi, inclusiv:

- pe drumurile expres - **504** buc.

- pe drumurile republicane - **2 867** buc.

- pe drumurile regionale - **4 934** buc.

Pentru comparație cu rezultatele anilor precedenți a se vedea diagrama din figura 7.

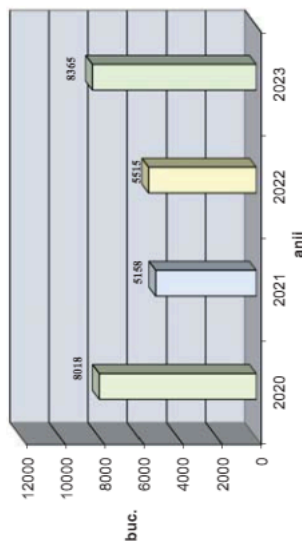

Figura 7 - Instalarea indicatoarelor rutiere

2) au fost instalați **15 375** stâlpi de ghidare cu dispozitive reflectorizante, inclusiv:

- pe drumurile expres - **2 279** buc.

- pe drumurile republicane - **8 477** buc.

- pe drumurile regionale - **4 619** buc.

Pentru comparație cu rezultatele anilor precedenți a se vedea diagrama din figura 8.

- R6 Chișinău-Orhei-Bălți, km 14+700, km 15+400, km 16+400 (s. Măgălăcești raionul Criuleni);
- G71 R3-Ialoveni-Băcioi-Sîngera-R2, km 3+600, km 3+800 (or. Ialoveni).

6) Au fost aplicate **1 654 marcaje** la trecerile pentru pietoni cu o suprafață de **43 888,57 m²**, inclusiv:

- pe drumurile expres – **87** buc. cu o suprafață de **2 949,66 m²**
- pe drumurile republicane – **795** buc. cu o suprafață de **21 718,63 m²**
- pe drumurile regionale – **772** buc. cu o suprafață de **19 220,28 m²**

7) Au fost instalate și reparate **7 030** m.l. de parapet metalic de siguranță nou, inclusiv:

- pe drumurile expres – **2 808** m.l.
- pe drumurile republicane – **3 234** m.l.
- pe drumurile regionale – **988** m.l.

8) Pentru sporirea siguranței circulației rutiere, îndeosebi ghidarea optică a conducătorilor auto pe timp de noapte și în condiții climatice nefavorabile pe unele sectoare de drum periculoase au fost instalate butoane rutiere fotovoltaice înglobate în partea carosabilă în număr de 151 buc. pe următoarele drumuri publice naționale:

- R1 Chișinău-Ungheeni-fr. cu România, km 15+000 au fost instalate **32 butoane rutiere fotovoltaice**.
- R6 Chișinău-Orhei-Bălți, km 33 – km 34 au fost instalate **119 butoane rutiere fotovoltaice**.

Măsurile privind siguranța rutieră, întreprinse în anul 2023 pe drumurile publice naționale, au condus la reducerea numărului de accidente rutiere, numărului de persoane traumatizate și de persoane decedate față de anul 2010, ceea ce este prezentat în figura 10.

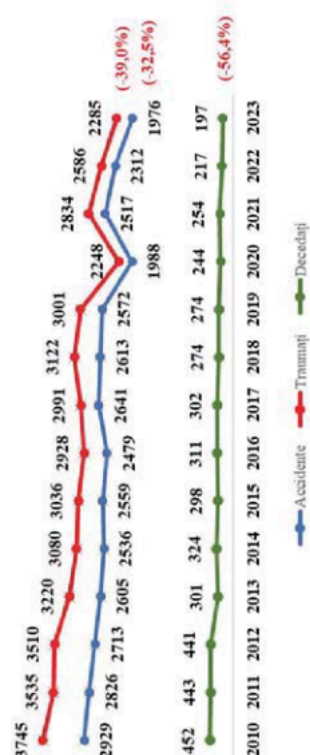

Figura 10 - Statistica accidentelor rutiere

Pe parcursul anului 2023 au fost executate lucrări de întreținere periodică la 7 poduri de șosea, valoarea lucrărilor constituind **19 979,9** mii lei (tab. 5).

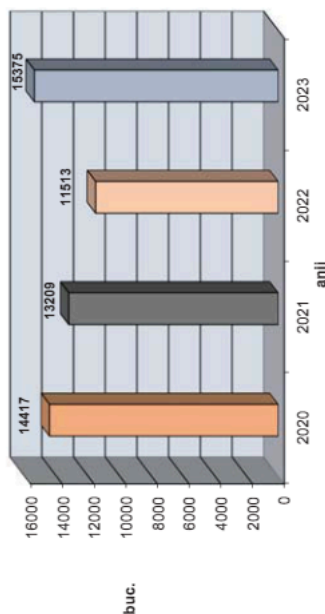

Figura 8 - Instalarea stâlpilor de ghidare

3) au fost aplicate **marcaje longitudinale** pe o lungime de **1 718,18 km**. Pentru comparare cu rezultatele anilor precedenți a se vedea diagrama din figura 9.

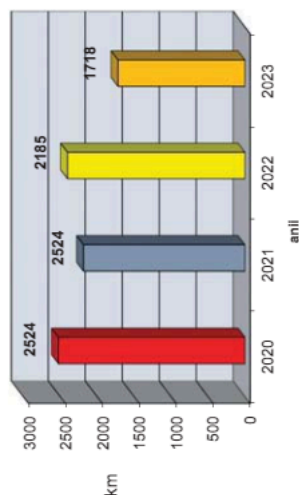

Figura 9 - Executarea marcajului orizontal

4) În scopul dirijării intersecțiilor conform licitației publice au fost instalate 6 obiective semaforice pe următoarele drumuri publice naționale:

- R2 Chișinău - Bender - Tiraspol - M5, km 19+950 (or. Sîngera);
- R2 Chișinău - Bender - Tiraspol - M5, km 22+750 (s. Chetrosu);
- R2 Chișinău - Bender - Tiraspol - M5, km 31+250 (s. Tinjăreni);
- R1 Chișinău - Ungheeni - frontiera cu România, km 22+360 (or. Strășeni cu G70);
- R1 Chișinău - Ungheeni - frontiera cu România, km 20+200 (or. Strășeni intersecție cu str. spre ZEL)
- R25 Bucovăț – Nisporeni, km 35+700 (or. Nisporeni).

5) Pentru traversarea în siguranță a pietonilor au fost instalate 10 obiective semaforice pentru semnalizarea intersecțiilor și trecerilor pietonale nedirijate pe următoarele drumuri publice naționale (semafoare în clipire galbenă):

- M3 Chișinău-Comrat-Giurgiulești-fr. cu Ucraina, km 130+050 (s. Svetloe), km 104+700 (s. Chirsova), km 105+800 (s. Chirsova), km 119+050 (s. Congaz), km 120+480 (s. Congaz);

<i>i</i>	2	3	4	5	6	7
8	Instalarea stăpînilor de ghidare	buc	15375	2279	8477	4619
9	Reparația parapetului metalic	m.l.	1 227,56	439,00	715,10	73,46
10	Marcaj pietonal	buc	1654	87	795	772
11	Marcaj rutier longitudinal	m ²	43 888,57	2 949,66	21 718,63	19 220,28
12	Pavilionne auto (înțreținerea curentă)	km	1 718,18	497,04	1 048,34	172,80
13	Pavilionne auto (înțreținerea curentă)	buc	19	0	7	12
14	Poduri (înțreținerea curentă)	buc	200	12	106	82
15	Podete noi	buc	76	3	35	38
16	Podete noi	m.l.	1 952,74	128,00	989,19	835,55
17	Podete noi	buc	4	0	2	2
18	Podete noi	m.l.	44,00	0,00	22,00	22,00
19	Podete noi	km/ treceri	93 414,28	14 472,20	46 267,24	32 674,84
20	Podete noi	100 m ²	786 171,15	101 022,0	403 148,51	282 000,64
1	Reparația înțreținerea periodică și reparații, inclusiv:	tn	11 187,83	5 214,00	3 994,00	1 979,83
2	Reparația înțreținerea periodică și reparații, inclusiv:	tn	49 009,08	7 899,61	24 115,95	16 993,52
3	Reparația înțreținerea periodică și reparații, inclusiv:	tn	4 751,02	231,50	1 961,19	2 558,33
1	Reparația înțreținerea periodică și reparații, inclusiv:	km	138,46	0,00	27,49	110,97
2	Reparația înțreținerea periodică și reparații, inclusiv:	km	8,17	0,00	0,90	7,27
3	Reparația înțreținerea periodică și reparații, inclusiv:	km	9,15	1,00	8,15	0,00

Capitolul 4. Lucrări privind reparația la drumuri și poduri

La acest capitol au fost planificate mijloace financiare în sumă de **667 854,6** mii lei, inclusiv subcapitolul 4.1 „reparația straturilor de bază și de uzură” – **224 826,1** mii lei și subcapitolul 4.1.1. „reparația înțreținerea periodică și reparații” (anexa la Program nr. 3) – **443 028,5** mii lei.

În perioada ianuarie – decembrie 2023 au fost executate lucrări în volumul total de **667 798,5** mii lei, ce constituie **99,99** %, inclusiv:

- subcapitolul 4.1 – **224 826,1** mii lei ;
- subcapitolul 4.1.1. (anexa la Program nr.3) – **442 972,4** mii lei, conform tabelului 7.

Tabelul 7 - Reparația înțreținerea periodică și reparații

Nr. crt.	Nr. drum.	Denumirea drumului	Tronsoane		Lungimea tronsonului de reparat, (km)	Localitatea	Volumul alocațiilor HG 1057/2023 (mii lei)	Volumul executat (mii lei)
			Început	Sfârșit				
<i>i</i>	2	3	4	5	6	7	8	9
Raionul Anenii Noi								
1	G107	Delaciu – Cimișeni – Mereni – G106	32,09	32,74	0,65	Mereni	2 732,14	2732,14
2	G107	Delaciu – Cimișeni – Mereni – G106	28,80	32,00	3,20		16 837,82	16837,80
		Total raionul Anenii Noi			3,85		19 569,96	19 569,94
Raionul Basarabeanca								
1	G124	R26 – Ivanovca – Carabotovca – R3	20,96	22,49	1,53	Iordanovca-Carabotovca	0,0	0,0
		Total raionul Basarabeanca			1,53		0,0	0,0

Tabelul 5

Nr. crt.	Drumul	Poziția, km	Costul total al lucrărilor conform contractului, mii lei	Volumul alocațiilor pentru anul 2023, mii lei	Tipul lucrărilor
1	2	3	4	5	6
1.	M1 Frontiera cu România–Leușeni–Chișinău–Dubăsari–frontiera cu Ucraina	0,00	20 102,47	11 930,40	Remedierea degradărilor atestate la pod (completări).
	R5 M5–Vadul lui Vodă–M4	7,200			
	R20 Orhei–Rezina–Rîbnița	53,210			
		36,20			
2.	R6 Chișinău–Orhei–Bălți	44,330	5 350,30	212,30	Reparația rosturilor de deformație la poduri.
	R14 R6–Codrul Nou–Soroca–Unguri–frontiera cu Ucraina	45,290			
		0,010			
		1,150			
		5,770			
3.	R3 Chișinău–Hîncești–Cimișlia–Basarabeanca–frontiera cu Ucraina	95,740	20 511,86	5 570,85	Remedierea degradărilor atestate la pod.
4.	G109 Delaciu–Bulboacă–R2	23,850	16 944,98	2 266,35	Remedierea degradărilor atestate la pod.
	Total		62 909,61	19 979,9	

În cadrul înțreținerii periodice în anul 2023 au fost plantați circa **4950** copaci și executate lucrări de tăiere a arborilor atacați de boli, bătrâni, uscați, deformați sau rupți, precum și a celor ce prezintă pericol pentru siguranța circulației. În total au fost defrișați **8324** copaci cu volumul masei lemnoase de **5675,1** m³.

În tabelul 6 sunt prezentați indicatorii naturali de execuție a înțreținerii de rutină/curențe și periodice incluse la capitolele 1-3 al Programului.

Tabelul 6 - Indicatorii naturali realizați la înțreținerea de rutină și înțreținerea periodică a drumurilor publice naționale în anul 2023

Nr.	Denumirea categoriilor de lucrări	u.m.	Total pentru anul 2023			
			drumuri expres (M)	drumuri republicane (R)	drumuri regionale (G)	
<i>i</i>	2	3	4	5	6	7
Înțreținerea curentă, inclusiv:						
1	Plombarea gropilor cu beton asfalt	m ²	365 267,43	45 750,77	137 922,58	181 594,08
2	Plombarea gropilor prin metoda de injectare	m ²	63 319,86	14 305,08	24 857,80	24 156,98
3	Colmatarea fisurilor (crăpăturilor)	m.l.	10 871,00	198,00	9 287,00	1 386,00
4	Reparația drumurilor împietruire fără adaus de material	km	509,01	0,00	39,50	469,51
5	Profilarea drumurilor pietruite	km	5 810,18	0,00	255,40	5 554,78
6	Tăierea și nivelarea acostamentelor	km/ treceri	4 723,99	330,60	1 092,12	3 301,27
7	Instalarea indicatoarelor rutiere	buc	8365	564	2867	4934

1	2	3	4	5	6	7	8	9
1	G3	G4 - Lipcani - Tetcani - Lopatic - Edinet - M5	24,20	27,90	3,70	Lopatnic	9 517,58	9 517,58
		Total raionul Edinet			3,20		9 517,58	9 517,58
		Raionul Făleşti						
1	G62	R16 - Izvoare - Stolniceni - Scuteni - R16	0,00	3,95	3,95	Izvoare	19 094,23	19 094,23
2			4,40	5,52	1,12	Izvoare		
		Total raionul Făleşti			5,07		19 094,23	19 094,23
		Raionul Florești						
1	G39	R14 - Hirtop - Cuhurești de Sus - Tipordei - R19	19,50	20,98	1,48	Cuhurești - Tipordei	6 966,64	6 966,64
		Total raionul Florești			1,48		6 966,64	6 966,64
		Raionul Glodeni						
1	G24	R7 - Petrușeni - Camenca - G25	7,68	12,69	5,01	Camenca - Petrușeni	18 442,96	18 442,96
		Total raionul Glodeni			5,01		18 442,96	18 442,96
		Raionul Hîncești						
1			4,25	7,23	2,98	Dancu		
2	G99	M1 - Leușeni - Leova - R34	7,23	8,34	1,11	Cioara	18 572,37	18 572,37
3			8,84	9,78	0,94	Cioara		
		Total raionul Hîncești			5,03		18 572,37	18 572,37
		Raionul Ialoveni						
1	G104	Ialoveni - Costești - Moleşti - Răzeni - M3	27,54	29,05	1,51	Cigirleni - Răzeni	6 832,00	6 831,99
2			11,80	12,90	1,10	Vasieni	8 036,82	8 036,81
3	G103	M1 - Vasieni - R3	14,43	15,23	0,80	Rusești Noi		
4			17,70	18,90	1,20	Puhoi	10 559,90	10 505,08
5	G106	M5 - Bălțața - Maximovca - Mereni - Chetrosu - Gangura - G110	26,94	30,90	3,96			
		Total raionul Ialoveni			8,57		25 428,72	25 373,86
		Raionul Leova						
1	G99	M1 - Leușeni - Leova - R34	32,80	34,50	1,70	Sirma - Sarata-Razesi	7 812,87	7 812,87
		Total raionul Leova			1,70		7 812,87	7 812,87
		Raionul Nisporeni						
1	G92	G91 - Martinci - Șișcani - M1	3,27	7,54	4,27	Siscani - Martinci - Heleseni	14 797,60	14 794,41
2	G94.1	G94 - Boldurești - G89	3,34	5,16	1,82	Boldurești	6 987,46	6 987,46
		Total raionul Nisporeni			6,09		21 785,06	21 781,87
		Raionul Ocnița						
1	G8	R11 - Bîrnova - Gîrbova - Sauca - R8	6,54	7,85	1,31	Bîrnova - Gîrbova	6 277,39	6 277,39
		Total raionul Ocnița			1,30		6 277,39	6 277,39
		Raionul Orhei						
1	G73	G72 - Brănești - Complexul istoric-cultural „Orheiul Vechi” - G69	4,30	7,85	3,55		9 192,60	9 192,60
		Total raionul Orhei			3,55		9 192,60	9 192,60

1	2	3	4	5	6	7	8	9
		Raionul Briceni						
1		M5 - Lipcani - Balasinești - Corjeuți - Timova - M5	12,40	14,42	2,02	Balasinești - Corjeuți	16 049,68	16 049,68
2	G4		17,00	21,71	4,71			
3			21,71	22,64	0,93			
		Total raionul Briceni			7,66		16 049,68	16 049,68
		Raionul Cahul						
1	G141	Vulcănești - Colibași - R34	15,59	19,91	4,32	Colibași	25 009,46	25 009,46
		Total raionul Cahul			4,32		25 009,46	25 009,46
		Raionul Călărași						
1	R1	Acces către s. Bahmut	70,20		0,40	Bahmut	1 096,43	1 096,43
2	G95	R1 - Călărași - Pricolteni - Căbălești	11,45	12,75	1,30	Buda - Pricolteni	5 801,41	5 801,41
		Total raionul Călărași			1,70		6 897,84	6 897,84
		Raionul Cantemir						
1	G132	R35 - Baimacilia - Taraclia de Sălcie - R32	28,40	30,40	2,00	Tarancauta	8 827,47	8 827,47
		Total raionul Cantemir			2,00		8 827,47	8 827,47
		Raionul Căușeni						
1	G119	G118 - Coșcalia - Plop - Baccenlia - R30	17,68	19,11	1,43	Baccalia	10 458,34	10 457,28
2			3,87	5,00	1,13	Coscalia		
3	G121	G122 - Zloți - Chircăiești - Noi - Taraclia - R26	28,43	29,53	1,10	Baimacilia	4 415,04	4 315,04
4	G118	G110 - Căinari - Sălcuța - R26	6,84	10,18	3,34		5 564,03	5 564,03
		Total raionul Căușeni			7,00		20 337,41	20 336,35
		Raionul Cimișlia						
1	G127	R3 - Valea Perjei - Maximeni - Javgur - G125	15,10	16,03	0,93	Maximeni	0,00	0,00
2	G122	M3 - Sagaidacul Nou - Sanul Nou - Mihalovca - R26	5,09	5,19	0,10		0,00	0,00
3	G121	G122 - Zloți - Chircăiești - Noi - Taraclia - R26	0,00	0,20	0,20		0,00	0,00
4	G122.1	G122 - Sagaidac - Valea Perjei	0,00	0,20	0,20		0,00	0,00
5	G122.1	G122 - Sagaidac - Valea Perjei	1,78	2,78	1,00		5 032,34	5 032,34
		Total raionul Cimișlia			2,43		5 032,34	5 032,34
		Raionul Criuleni						
1	G69	G68 - Ustia - Măscuți - G72	12,60	14,23	1,63	Măscuți	5 748,09	5 748,09
		Total raionul Criuleni			1,63		5 748,09	5 748,09
		Raionul Dondușeni						
1	G16	R12 - Timova - Gaspăr - Cupeini - M5	5,25	7,22	1,97	Timova - Codrenii Noi	7 599,73	7 599,73
		Total raionul Dondușeni			1,97		7 599,73	7 599,73
		Raionul Drochia						
1	G33	R12 - Mîndre - Zgurîța - Mărculești - R13	21,98	22,92	0,94	Zgurîța	8 532,84	8 532,84
2			23,92	24,73	0,81	Zgurîța		
		Total raionul Drochia			1,75		8 532,84	8 532,84
		Raionul Edineț						

1	2	3	4	5	6	7	8	9
Raionul Rîșcani								
1	G17	G16 - Tîrnova - Mihăileni - Rîșcani - R7	17,66	23,69	6,03	Mihăileni - Riscani	27 142,22	27 142,22
Total raionul Rîșcani			6,03				27 142,22	27 142,22
Raionul Singerei								
1	G55	G50 - Drăgănești - Cotiujeii Mici - Copăceni - R6	17,56	18,33	0,77	Copaceni	3 242,28	3 242,28
2	G56	R6 - Prepețița - Bălăești	5,00	5,40	0,40	Pepeni	6 747,85	6 747,85
3			8,60	9,76	1,16	Balasessti		
4			9,76	10,33	0,57			
Total raionul Singerei			2,90				9 990,13	9 990,13
Raionul Șoldănești								
1	G40	R19 - Japca - Șestaci - Șoldănești - G41	23,38	26,93	3,55	Sestaci - Soldanesti	18 425,85	18 425,85
2			20,74	22,02	1,28	Sestaci		
3	G46	R9 - Dobruja - Igneței - Scorteni - Codrul Nou - R14	7,34	15,55	8,21		44 013,35	44 013,35
Total raionul Șoldănești			13,04				62 439,20	62 439,20
Raionul Soroca								
1	G13	G12 - Bădiceni - Baxani - Schineni - Vanțina - G35	21,20	22,64	1,44	Vantina	9 119,81	9 119,81
2			13,46	14,26	0,80	Schineni		
Total raionul Soroca			2,24				9 119,81	9 119,81
Raionul Ștefan-Vodă								
1	G114	G113 - Talmaza - Olănești - R31	46,55	47,57	1,02	Crocmaș	8 306,57	8 306,57
2			44,83	46,04	1,21	Crocmaș		
3	G116	R30 - Ermoclia - Alava - Lazo - Volintir	0,00	4,00	4,00		24 157,23	24 157,08
Total raionul Ștefan Vodă			6,23				33 463,80	32 463,65
Raionul Strășeni								
1	G70	Strășeni - Scoreni - Dănceni - R3	10,30	11,63	1,33	Scoreni	5 831,46	5 831,46
Total raionul Strășeni			1,33				5 931,46	5 831,46
Raionul Telenești								
1	G65	G64 - Telenești - Ciulucani - Mindrești - Ghiliceni - M5	7,67	10,66	2,99	Cisla-Ghiliceni-Zgardesti	14 875,18	14 875,18
Total raionul Telenești			2,99				14 875,18	14 875,18
Raionul Ungheni								
1	G91	Ungheni - Bărboieni - Nemțeni - M1	9,30	9,41	0,11		7 321,95	7 321,95
2			11,53	11,87	0,35			
3			12,22	12,35	0,13	Costuleni		
4			13,89	13,98	0,09			
5			14,57	14,83	0,26			
6			18,73	18,79	0,06			
7			19,45	19,69	0,24			
8			24,37	24,56	0,19	Macaresti		

1	2	3	4	5	6	7	8	9
9			24,61	24,65	0,04			
10			24,81	25,07	0,26	Frasinesti		
11			25,62	25,79	0,17			
12			26,06	26,18	0,12			
13			26,22	26,40	0,18			
14			26,64	26,97	0,33			
15			27,07	27,31	0,24			
16			27,37	27,48	0,11			
		Total raionul Ungheni			2,89		7 321,95	7 321,95
UTA Găgăuzia								
1	G142	M3 - Vulcanesti - Etulia	3,75	5,16	1,41	Alexandru Ioan Cuza	7 149,54	7149,54
		Total UTA Găgăuzia			1,41		7 149,54	7149,54
		Total Program			108,55		443 028,51	442 972,47

Pentru asigurarea calității și durabilității lucrărilor conform caietelor de sarcini și a normativelor în vigoare, lucrările care nu au fost executate până la data de 08.12.2023 au fost conservate și stopate cu ulterioară continuare a acestora în prima jumătate a anului 2024.

Capitolul 5. Reparații capitale ale drumurilor și podurilor

Conform Programului privind repartizarea mijloacelor fondului rutier pentru drumuri publice naționale în anul 2023, pentru reparații capitale ale drumurilor și podurilor au fost alocate **613 000** mii lei din care au fost valorificați **612 483,20** mii lei, ce constituie **99,92%**.

Impedimentele care au condus la tergiversarea execuției lucrărilor la unele obiective, sunt datorate declanșării unor obstacole în afara contractului părților contractante, care nu s-au putut evita sau depăși, cum ar fi:

- condițiile climaterice nefavorabile pentru execuția lucrărilor de drum în perioada martie-mai când au fost înregistrate precipitații considerabile sub formă de ploaie;
- deficiențe de logistică cu privire la aprovizionarea cu materiale pentru construcții, necesare pentru implementarea proiectelor, ca urmare a situației create în Ucraina, inclusiv necesitatea identificării unor noi furnizori, după caz redirecționare către alte căi de transport;
- modificări a soluțiilor de proiect datorate înlocuirii materialelor prevăzute în proiectul de execuție și/sau modificarea tehnologiei de realizare a lucrărilor, ca urmare îmbunătățind parametrii tehnici a obiectivului;
- includerea lucrărilor suplimentare datorate necorespunderii proiectului de execuție cu situația de facto și/sau omiterea unor volume de lucrări care nu s-au putut identifica la etapa de proiectare, însă fără de care a fost imposibilă continuarea lucrărilor, tergiversarea publicării acordurilor adiționale;
- insuficiența de muncitori rutieri în activitatea de implementare a proiectelor, precum și lipsa personalului calificat în domeniul drumurilor, în cadrul activității antreprenorilor;
- licitațiile privind obiectivele noi incluse în program, au putut fi demarate doar după aprobarea Programului privind repartizarea mijloacelor fondului rutier pentru drumurile publice naționale pe anul 2023, inclusiv au fost atestate rețineri din cauza termenului necesar procedurii de licitație și a unor contestații. Totodată, o bună parte a obiectivelor noi incluse, au necesitat lucrări de actualizare a documentației de proiect și deviz, fapt ce a generat nerespectarea graficului de demarare a lucrărilor.

Drept urmare, din cauza influenței tuturor factorilor sus menționați asupra activității antreprenorilor (parțial și a beneficiarului), s-a condus involuntar la neîncadrarea în termenii graficului de executare a lucrărilor.

De menționat că progresul fizic de execuție a lucrărilor la unele obiecte, depășește progresul valorificării mijloacelor financiare, aspect ce denotă faptul că până la finele anului curent, au fost valorificate aproape 100% din mijloacele financiare alocate, cele nevalorificate se datorează faptului că unele lucrări, din caietul de sarcini la obiectele care au fost finalizate la sfârșitul anului

2023, vor fi excluse iar o parte din mijloace alocate au fost preconizate pentru demararea licitațiilor la 6 obiective.

Informația privind valorificarea mijloacelor financiare în perioada ianuarie – decembrie 2023 este prezentată în tabelul nr. 8:

Tabelul 8 - Reparația capitală a drumurilor și a construcțiilor ingineresti

Nr	Indice drum.	Denumirea drumurilor	Tronsonul, (km)	Volumul total al alocațiilor, (mii lei)	Valoarea lucrărilor recepționate (mii lei)	Tipul lucrărilor
1	2	3	4	5	6	8
		Obiective de tranziție				
1	M1	Frontiera cu România-Leușeni-Chișinău-Dubăsari-frontiera cu Ucraina (Etapa II)	95,3-96,3	46 100	46 100	Construcția podului și pasajului peste calea ferată
2	M1	Frontiera cu România-Leușeni-Chișinău-Dubăsari-frontiera cu Ucraina	104,5-105,4	100	0	Reconstrucția sectorului de drum
3	M1	Frontieră cu România-Leușeni-Chișinău-Dubăsari-frontieră cu Ucraina	108,97	11 727	11 727	Reparația podului
4	M3	Chișinău-Cimișlia-Vulcănești-Giurgulești-frontiera cu România	41,96	4 565	4 557	Reparația Podului
5	M5	Frontiera cu Ucraina-Criva-Bălți-Chișinău-Tiraspol-fr. cu Ucraina	133,00	49 864	49 864	Reparația nodului rutier în preajma or. Bălți
6	M5	Frontiera cu Ucraina - Criva - Bălți - Chișinău - Tiraspol - frontiera cu Ucraina	264,00	29 415	29 415	Reparația podului
7	R6	Chișinău - Orhei - Bălți	132,08; 136,45	50	0	Reparația podurilor
8	R12	R8 Dondușeni Drochia-Pelinia M5	59,96	50	0	Reparația podului
9	R15	M5-Glodeni	17,79-18,26	2 830	2 826	Reparația drumului
10	R16	Bălți-Fălești-Sculeni-Ungheeni	62,38	13 900	13 856	Reparația podului
11	R16.1	R16 - frontiera cu România	0,00-1,165	11 600	11 600	Reparația drumului
12	R21	Orhei - Bravicea - Călărași	21,20-27,83	10 000	10 000	Reparația drumului
13	R21	Orhei - Bravicea - Călărași	27,83-34,20	33 556	33 556	Reparația drumului
14	R26	Bender - Căușeni - Cimișlia	23,70-46,55	50	0	Reparația drumului și podurilor (4 buc.)
15	R26	Bender - Căușeni - Cimișlia	75,2-75,63	32 864	32 864	Reparația drumului
16	R30	Anenii Noi - Căușeni - Ștefan Vodă - frontiera cu Ucraina (drum de ocolire a s. Troița Nouă)	0-6	66 141	66 141	Construcția drumului
17	G64	R6 - Bănești - Telenești - Budăi - M5 (conform sectoarelor reprojctate)	13	16 956	16 956	Asigurarea stabilității terasamentelor
18	G100	R33-Sofia-Cărpineni-Mingir-R34	0,0-3,0	43 420	43 420	Reparația drumului
19	G108	M5-Florești-Anenii Noi (etapa I)	9,00-16,08	1 379	1 379	Reparația drumului

1	2	3	4	5	6	8
20	G109	Delacău – Bulboacă – R2	7,99-9,13; 13,4-19,43	50	0	Reparația drumului
21	G122	M3 – Sagaidacul Nou – Satul Nou – Mihailovca – R26	5,14-18,08	23 200	23 110	Reparația drumului
22	G125	Cimișlia – Iargara – Sarata Nouă, (conform sectoarelor reproiectate)	2,40-7,70	71 952	71 887	Reparația drumului
23	f/n	Construcția drumului de acces de la punctul de trecere a frontierei de stat Leova – Bumbăta, către drumul național G99, ocolind or. Leova	3,59	143 231	143 231	Construcția drumului
Total obiecte de tranziție				612 900	612 484	
Obiective noi						
24	M5	Frontiera cu Ucraina-Criva-Bălți-Chișinău-Tiraspol-fr cu Ucraina	182,00-182,40	500	0	Reparația drumului
25	G113	Bender – Copanca – Plop-Știubei – Căușeni	28,76-35,07	500	0	Reparația drumului și podurilor (4 buc.)
Total obiecte noi				100	0	
TOTAL GENERAL:				613 000	612 484	

Capitolul 8. Executarea lucrărilor de proiectare, evaluare a drumurilor și procurarea terenurilor

La capitolul „Executarea lucrărilor de proiectare, evaluare a drumurilor și procurarea terenurilor”, conform Programului de proiectare pentru drumurile publice naționale, inclus în Programul privind repartizarea mijloacelor fondului rutier pentru drumuri publice naționale în anul 2023, în perioada ianuarie-decembrie au fost valorificate mijloace financiare în valoare de **96 960,00** mii lei din **101 060** mii lei alocați, ceea ce constituie **95,5%**.

Realizarea funcțiilor de beneficiar cuprinde și o supraveghere tehnică care necesită cunoaștere profundă, profesionistă, a situației curente a drumurilor. Întru realizarea acestei funcții în cadrul Î.S. „Administrația de Stat a Drumurilor” activează serviciul supraveghere. Lucrările de reparație și întreținere a drumurilor contractate sunt recepționate și admise pentru achitare numai după avizul responsabilului tehnic atestat.

Gestionarea drumurilor publice naționale

Gestionarea drumurilor publice naționale este destinată să:

- garanteze o păstrare corespunzătoare și la un cost rezonabil a rețelei de drumuri publice naționale;

- garanteze o durabilitate corespunzătoare a rețelei de drumuri publice naționale în prezent și pe o perspectivă de lungă durată;

- să tindă spre o optimizare a raportului cost/beneficiu în sistemul de transport rutier.

La această parte de cheltuieli se atribuie:

- Capitolul 7. Gestionarea drumurilor publice (inclusiv cheltuieli de arbitraj și judecată);
- Capitolul 12. Procurarea utilajului și echipamentului.

Capitolul 7. Gestionarea drumurilor publice (inclusiv cheltuieli de arbitraj și judecată)

La acest capitol au fost planificate mijloace financiare în sumă de **103 690,0** mii lei. În perioada ianuarie - decembrie 2023 au fost executate lucrări în valoare totală de **103 713,1** mii lei, ceea ce constituie **100,02 %**.

În cadrul gestionării drumurilor publice naționale pe parcursul anului 2023 au continuat lucrările de formare a bazei de date rutiere și de evaluare a stării tehnice a părții carosabile a drumurilor publice naționale.

Rezultatele măsurărilor instrumentale ale indicelui internațional al planeității IRI, pentru drumurile publice naționale, efectuate în anul 2023, este prezentată în figurile 3-5. O comparație reprezentativă a evoluției stării tehnice a rețelei drumurilor, efectuată pentru perioada 2018-2023 prezentată în figura 6.

Capitolul 12. Procurarea utilajului și echipamentului

Conform Programului privind repartizarea mijloacelor fondului rutier pentru drumurile publice naționale pe anul 2023, pentru „Procurarea utilajului și echipamentului”, au fost alocate mijloace financiare în sumă de **2 208,2** mii lei.

Pentru dotarea laboratorului de încercări al Î.S. „Administrația de Stat a Drumurilor” au fost preconizate mijloace financiare în suma de **1 444,8** mii lei. În urma desfășurării licitației publice a fost desemnat câștigător compania S.R.L. „Tecnos Quality” care a livrat utilajul contractat în valoare de **1 444,8** mii lei, ceea ce constituie **100,00 %**.

Totodată, pentru extinderea sistemului de măsurare a traficului pe drumurile publice naționale au fost planificate și valorificate mijloace financiare în valoare de **733,4** mii lei.

Pentru extinderea sistemului de prognoze și control al condițiilor de circulație prin suplینirea utilajelor meteo rutiere au fost planificate mijloace financiare în volum de **30** mii lei. A fost desfășurată și anulată licitația publică în conformitate cu legislația în vigoare.

Suplimentar în Program au fost repartizate mijloace care nu pot fi atribuite la exercitarea funcțiilor de beneficiar sau la gestionarea drumurilor cum ar fi:

Capitolul 6. Elaborarea și adaptarea documentelor normative, a regulamentelor și a specificațiilor tehnice etc.;

Capitolul 11. Cofinanțarea proiectelor de reabilitare a drumurilor.

Capitolul 6. Elaborarea și adaptarea documentelor normative, a regulamentelor și a specificațiilor tehnice etc.

În anul 2023, la Capitolul 6 „Elaborarea și adaptarea documentelor normative, a regulamentelor și a specificațiilor tehnice etc.” al Programului privind repartizarea mijloacelor fondului rutier pentru drumurile publice naționale pe anul 2023, au fost repartizate mijloace financiare în sumă de **571,1** mii lei, din contul cărora a fost continuată activitatea de elaborare a următoarelor documentelor normative:

- Modificare NCM D.02.01 Proiectarea drumurilor publice;
- Adaptare Metodologie privind efectuarea recepției lucrărilor de întreținere și reparare curentă drumuri, poduri;
- Elaborare Instrucțiuni privind evidența tehnică a drumurilor;
- Elaborare Instrucțiuni privind evaluarea costurilor drumurilor publice și capitalizarea cheltuielilor de reparație și întreținere a drumurilor;
- Adaptare Normativ privind fundații din piatră spartă și/sau amestec optimal și straturi rutiere din agregate naturale stabilizate cu ciment sau lianți hidraulici rutieri;
- Adaptare Normativ privind organizarea lucrărilor de drumuri;
- Adoptare Normativ privind proiectarea podurilor și podețelor;
- Adaptare Instrucțiuni tehnice pentru marcaje rutiere;
- Revizuirea CP D.02.12:2014 „Recomandări metodice pentru reabilitarea îmbrăcămișilor rutiere și fundațiilor prin metode de reciclare la rece”.

Totodată, din contul acestor mijloace a fost elaborat proiectul hotărârii Guvernului cu privire la instituirea Sistemului informațional „Registrul drumurilor publice”.

Capitolul 11. Cofinanțarea proiectelor de reabilitare a drumurilor

În conformitate cu Programul privind repartizarea mijloacelor fondului rutier pentru drumurile publice naționale pe anul 2023, la capitolul „Cofinanțarea proiectelor de reabilitare a drumurilor” au fost alocate **35 000** mii lei. În perioada ianuarie - decembrie 2023 au fost valorificate mijloacelor financiare în suma de **35 000** mii lei, ce constituie **100,00** % din suma alocată, pentru cofinanțarea obiectivelor implementate de către ADR Centru și cofinanțarea construcției drumului regional G82.2 M5 – Sireți – Roșcani – R1.

9. Concluzii:

9.1. Pe parcursul anului 2023 din contul mijloacelor fondului rutier au fost executate lucrări de întreținere și reparație a drumurilor publice naționale în sumă de **2 326 494,9** mii lei, inclusiv:

- Întreținerea de rutină/curentă pe timp de vară – **499 044,0** mii lei;
- Întreținerea de rutină a drumurilor publice naționale pe timp de iarnă – **152 148,6** mii lei;
- Lucrări și servicii pentru întreținerea periodică – **153 568,7** mii lei;
- Lucrări privind reparații la drumuri și poduri – **667 798,5** mii lei;
- Reparații capitale ale drumurilor și podurilor - **612 483,2** mii lei.
- Elaborarea și adaptarea documentelor normative, a regulamentelor și a specificațiilor tehnice etc. - **571,1** mii lei.
- Gestionarea drumurilor publice (inclusiv cheltuieli de arbitraj și judecată) - **103 713,1** mii lei.
- Executarea lucrărilor de proiectare, evaluarea drumurilor și podurilor, procurarea terenurilor - **99 989,6** mii lei.
- Cofinanțarea proiectelor de reabilitare a drumurilor (conform anexei nr. 2) - **35 000** mii lei.
- Procurarea utilajului și a echipamentului - **2 178,1** mii lei.

9.2. În anul de raportare a fost îmbunătățită starea drumurilor publice naționale pe **198,35** km, inclusiv:

- prin lucrări de reparații capitale (conf. tab. 8) au fost reabilitați - **50,74** km de drumuri, și reparate **10** poduri;
- prin întreținere periodică (conf. tab. 7) au fost îmbunătățiți/majorată durata de exploatare a **147,61** km de drumuri și realizate lucrări de întreținere periodică la **7** poduri de șosea.

Pe restul rețelei de drumuri publice naționale au fost executate lucrări de întreținere curentă, ce a permis menținerea practicabilității drumurilor pe tot parcursul anului.